

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Людмила СТАНІСЛАВОВА
2021р.

**ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність – 053 Психологія

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Психологія

Обсяг дисципліни – 6 кредитів ЄКТС. **Шифр дисципліни** ОПП.08

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (дисципліна професійної підготовки)

Факультет – гуманітарно-педагогічний

Кафедра – психології та педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Практика	Курсова робота	Залік	Іспит	
			Європейські кредити	Години	Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота студента, в т.ч. ІРС					
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття							
Денна	2	3	6,0	180							180		+	(диф)	
Заочна	2	3	6,0	180							180		+	(диф)	

Програма складена на основі освітньо-професійної програми Психологія та стандарту вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія

Програма складена _____ д. психол. н., доц. Таїсія КОМАР

_____ к. психол. н., доц. Алла РУДЕНОК

Схвалена на засіданні кафедри психології та педагогіки

Протокол №1 від 30 серпня 2021 р. Завідувач кафедри _____ Євген ПОТАПЧУК

Програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету _____ Людмила СТАНІСЛАВОВА

2. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітній компонент «Переддипломна практика» є складовою обов'язкової частини дисциплін професійної підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Пререквізити – Методологія та організація наукових досліджень. Педагогіка та психологія вищої школи. Іноземна мова (за професійним спрямуванням). Кар'єрне консультування та коучинг. Психотерапевтична майстерня. Психологія інтелекту. Психологія толерантності. Кризове сімейне консультування. Інноваційні психологічні технології. Соціально-психологічний супровід осіб у складних життєвих обставинах.

Кореквізити – Кваліфікаційна дипломна робота.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності:** Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Здатність розробляти та управляти проектами. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. Здатність до викладацької діяльності, проектування, оптимізація та оцінювання якості навчально-виховного процесу й освітнього середовища. Здатність здійснювати соціально-психологічний супровід і надавати психологічну допомогу учасникам АТО, зони ООС та їх сім'ям. Здатність використовувати психологічний інструментарій надання допомоги представникам соціально-вразливих категорій населення.

– **програмні результати навчання:** Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях. Володіти сучасними технологіями викладання у вищій школі, уміти проектувати, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності, створювати сприятливе освітнє середовище. Визначати напрями соціально-психологічного супроводу осіб у складних життєвих обставинах розробляти та впроваджувати програми реабілітації та реадптації учасників бойових дій та їх сімей. Вміти застосовувати інноваційні психологічні технології при роботі з вразливими категоріями населення.

Мета – формування у майбутніх психологів уміння вирішувати складні завдання професійної діяльності, проведення досліджень та здійснення інновацій у галузі психології.

Завдання – розширити, систематизувати, закріпити теоретичні знання, отримані у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця освітнього

ступеня «магістр»; розвивати навички роботи з фаховою літературою, самостійного наукового пошуку та творчого вирішення завдань; вміти організувати та провести психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів відповідно до завдань кваліфікаційної магістерської роботи, аналізувати та систематизувати результати дослідження та представляти їх у писемній та усній формах; розробити програму психологічних інтервенцій, провадити її в індивідуальній або груповій формах.

3. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ПРОГРАМИ

3.1. Програма практики

№	Зміст практики	Кіл-ть годин
7 СЕМЕСТР		
1	Участь в настановній конференції.	2
2	Ознайомлення зі специфікою та напрямками роботи обраної бази практики, зразками документації; правилами внутрішнього розпорядку. Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Складання індивідуального плану роботи на період проходження практики.	6
3	Опрацювання та аналіз професійно важливих знань, відповідно теми магістерського дослідження, із різних джерел з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	30
4	Підбір та обґрунтування психологічного інструментарію для експериментального дослідження. Організація та проведення дослідження із застосуванням валідних та надійних методів. Узагальнення отриманих даних та формулювання висновків.	100
5	Здійснення психологічного прогнозу щодо розвитку особистості, груп, організацій. Розробка програми психологічної інтервенції (тренінг, психотерапія, консультування тощо).	30
6	Доступне й аргументоване представлення результатів дослідження. Оформлення звіту.	10
7	Участь в звітній конференції.	2
РАЗОМ:		180

Примітка: згідно завдань та відповідно гіпотези кваліфікаційної роботи може здійснюватися впровадження програми психологічної інтервенції.

3.2. Бази проходження практики

Переддипломну практику студенти проходять на підприємствах, у навчальних закладах всіх рівнів, у центрах психологічної допомоги, у психодіагностичних центрах, центрах психологічної реабілітації, психіатричних лікарнях, центрах зайнятості, центрах профорієнтації, комерційних організаціях та інших установах, з якими підписана угода на проходження практики. Здобувачі вищої освіти, незалежно від форми навчання, можуть самостійно, за погодженням із кафедрою психології та педагогіки ХНУ, обрати для себе базу та запропонувати її для проходження практики, подавши на кафедру відповідний Лист-погодження від бази практики.

4. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес проходження переддипломної практики ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: самостійна робота (робота з літературними джерелами, використання систем MOODLE); словесні (розповідь, бесіда, пояснення); практичні; наочні (вправи, техніки, тренінг з елементами демонстрації, ілюстрації); інформаційно-комунікаційні технології, мультимедійні технології.

5. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

На всіх етапах проходження переддипломної практики магістри отримують індивідуальні консультації у своїх керівників. Після закінчення практики магістри звітують про виконання програми практики. Формою звітності магістра про практику є письмовий звіт (результати діагностичних методик з їх інтерпретацією, додатками, розробка програми психологічної інтервенції), щоденник практики та презентація. Обов'язковим для магістра є ведення щоденника з практики встановленого зразка, в якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи та форми контролю, і який додається до звіту з практики. По закінченню практики магістри надають керівнику практики від кафедри звітну документацію. Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати звіт, заповнений щоденник та підготувати презентацію своєї роботи.

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Захист звіту здійснюється магістрами, які пройшли практику, в присутності комісії, до складу якої входять завідувач кафедри, гарант ОПП, керівник Практики від кафедри.

Здобувач вищої освіти презентує завдання, мету та основні результати практики з мультимедійним супроводом. Після презентації члени комісії задають магістрам-практикантам питання щодо змісту проведеної роботи, проводиться обговорення. За результатами захисту виставляється оцінка.

Оцінювання академічних досягнень магістра здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з практики оцінюється за інституційною чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів роботи виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти визначаються відповідно до важливості окремих видів робіт.

Структурування практики за видами робіт і оцінювання результатів навчання за ваговими коефіцієнтами

Оцінка керівника практики від бази практики	Оцінка керівника практики від закладу вищої освіти	Звітна документація	Захист практики	Підсумковий контроль Диференційований залік (за рейтингом)
0,1	0,1	0,4	0,4	0

Критерії оцінювання якості змісту, оформлення звіту та захисту практики

Оцінка за інституційною шкалою	Узагальнений критерій оцінювання
Відмінно	Матеріали практики відповідають усім формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін, є оригінальним авторським доробком магістра. Завдання практики виконані у повному обсязі. Виступ магістра характеризується чіткістю, логічністю, структурованістю, високою культурою їх письмового оформлення та методичного обґрунтування. Магістр надав чіткі, повні та ґрунтовні відповіді на запитання членів комісії під час захисту звіту з Практики
Добре	Матеріали практики відповідають формальним та змістовим вимогам до їх написання, подані у встановлений термін у повному обсязі, є оригінальним авторським доробком магістра. Завдання практики виконані повністю, але з деякими несуттєвими помилками. Під час виступу магістр розкриває основні методичні аспекти представлених розділів, має місце незначне порушення логічних зв'язків, неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні. Магістр надає грамотні відповіді на запитання членів комісії, але у змісті та формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання закономірностей тощо
Задовільно	Матеріали практики відповідають встановленим формальним і змістовим вимогам до їх написання, подані у повному обсязі, але пізніше встановленого терміну; матеріали практики представлені в неповному обсязі, наявні грубі помилки; магістр не дотримувався всіх вимог до оформлення матеріалів практики та звіту. Завдання практики виконані частково. Формальний характер виступу з представленими матеріалами, не повністю сформоване вміння методичного обґрунтування відповідних елементів, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями. Під час відповіді на запитання членів комісії, магістр допускає неточності та суттєві помилки у відповіді, вагається при відповіді.
Незадовільно	Матеріали практики своєчасно не подані або подані частково; має місце дублювання або ксерокопіювання матеріалів іншого магістра. Завдання практики виконані не в повному обсязі та не відповідають вимогам програми практики. Магістр не володіє вмінням методичного обґрунтування відповідних елементів, презентувати результати практики. Під час захисту звіту магістр не надає відповіді на запитання членів комісії (або магістр не з'явився на захист звіту у період роботи комісії).

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна інтервальна шкала балів	Інституційна оцінка, критерії оцінювання		
A	4,75–5,00	5	Зараховано	<i>Відмінно</i> – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок
B	4,25–4,74	4		<i>Добре</i> – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4		<i>Добре</i> – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3		<i>Задовільно</i> – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Не зараховано	<i>Незадовільно</i> – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2		<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з ОК «Переддипломна практика» в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрушків Б. М., Малюта Л. Я., Островська Г. Й., Стойко І. І. Переддипломна практика магістрів. Програма і методичні рекомендації. Для студентів спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа». Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2020. 14 с.
2. Галян І. М. Психодіагностика: Навчальний посібник. К. : «Академвидав», 2011. 464 с.
3. Гарєєва Ф. М. Науково-педагогічна практика : рекомендації до проходження. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 47 с.
4. Гончарук Н. М. Практика з психології у системі фахової підготовки студентів вищого навчального закладу : навч.-метод. посібн. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2010. 227 с.
5. Документація психолога / Упорядник Т. Гончаренко. К.: Ред. загальнопедагогічних газет, 2003. 120 с.
6. Марінушкіна О. Є. Порадник практичного психолога / О. Є. Марінушкіна, Ю. О. Замазій. Харків : Основа, 2007. 240 с.
7. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки / В.Л. Петрушенко. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 184 с.
8. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. URL: <http://surl.li/cochz>
9. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету. URL: <http://surl.li/codvr>
10. Програма проходження переддипломної практики: Методичні вказівки для студентів освітньої програми «Екологія» ОР другий «Магістерський» / Укл. Б. М. Калин,

Р. П. Параняк, А. А. Буцяк, О. П. Сухорська, С. Й. Кропивка, О. В. Мацуська, Т. Б. Нагірняк, В. В. Петрунів. Львів : ЛНУВМБТ ім. С. З. Гжицького, 2021. 28 с.

11. Професійна практика здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за ОПП «Практична психологія» : Навч.-метод. посібник / Укл. : М. М. Душкевич, О. С. Лісова, В. М. Радчук. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 104 с.

12. Туріщева Л. В. Настільна книга шкільного психолога : навч.-метод. посіб. для вчителя. Харків : Основа ; «Тріада+», 2008. 256 с.

13. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навчальний посібник. К. : ВД «Професіонал». 2005. 656 с.

9. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/page_lib.php.

2. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khnu.km.ua>.

3. Репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <http://elar.khnu.km.ua/jspui/?locale=uk>.